

A. Het komt uit de lucht

1. Wat is de belangrijkste reden dat er bijna geen korhoenders meer zijn op de Holterberg ?
 - Door de opwarming van de aarde, te warm
 - Kuikens eten insecten. Die zijn er bijna niet meer en daarom gaan de kuikens dood.
 - Omdat de vossen op de Holterberg de korhoenders vangen en opeten
2. Waarom groeit er zoveel gras op de heidevelden?
 - Doordat door de warme zomers van de laatste jaren de grond is verdroogd
 - Omdat er geen schapen meer op de heidevelden lopen die het gras eten
 - Stikstof in de lucht en de grond. Door gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen
3. Op de Holtenberg verdwijnen veel insecten, ook de Vlinder Heideblauwtje en de Heidebij.
 - Door de verlaging van de grondwaterstand is er minder dopheide. Daar leven ze van.
 - Door de opwarming van de aarde zijn er steeds minder bloemen voor de bij en vlinder
 - Door het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw gaan er veel dood

B. Wie eet wie?

1. Een konijn eet gras. Maar waarvan leeft het gras zelf?
 - Gras eet niet, het drinkt water
 - Water en vlooien
 - Water en mineralen (mest)
2. Een Lieveheersbeestje zuigt wel 100 Bladluizen per dag leeg. Het Lieveheersbeestje is een:
 - Roofdier
 - Is te klein om een roofdier te zijn
 - Planteneter
3. Bladluizen in de tuin spuiten we dood met gif. Dat gif komt in de Lieveheersbeestjes terecht.
 - Maakt niks uit, daar kan het Lieveheersbeestje tegen
 - Het Lieveheersbeestje wordt ziek en gaat dood
 - Ook een vogeltje die het Lieveheersbeestje eet gaat dood

C. Klimaat verandering

Het weer kan van dag tot dag verschillen. Het klimaat geeft het weer beeld over een langere periode. Er zijn verschillende klimaat gebieden in de wereld, zoals tropisch klimaat, zee klimaat. Wat is het klimaat in dit diorama? Het klimaat is door invloed van de mensen in de hele wereld langzaam aan het veranderen.

1. Weten jullie wat er in het klimaat aan het veranderen is?
 - De winters en de zomers worden steeds warmer
 - De winters en de zomers worden steeds kouder
 - Het sneeuwt en regent steeds meer
2. Als de klimaat verandering blijft doorgaan gebeuren er dingen met de zee waar wij niet zo blij mee zijn. Wat zou dat kunnen zijn?
 - Het zeewater bevriest niet en dan kunnen wij niet schaatsen
 - Het zeewater wordt te koud en dan kunnen wij niet zwemmen
 - Het zeewater stijgt en dan moeten wij de dijken hoger maken

Gelukkig is het mogelijk om de klimaat verandering te stoppen. We moeten dan meer schone elektriciteit opwekken met zonnepanelen en windmolens. Minder benzine en gas gebruiken voor auto rijden en ons huis te verwarmen. Dat kan met elektrische auto's en door ons huis beter te isoleren. Ook moeten wij meer bomen planten in plaats van deze te kappen. Overal in de wereld zijn mensen bezig de klimaat verandering te stoppen. Daar heb je vast over gehoord.

3. Ook jij kan meehelpen om de klimaat verandering te stoppen. Alle beetje helpen!
Waarvoor zou jij kiezen?
 - Meer fietsen en minder met de auto
 - Buitenspelen en minder computeren
 - Minder vlees en meer vegetarisch eten

D. Op de Veluwe leven veel grote dieren

1. Dieren in de natuur gaan dood door ziekte, ouderdom of als slachtoffer van een gevecht.
 - Dat vind ik heel zielig voor die dieren
 - Dat kan me niet veel schelen want alles gaat toch een keer dood
 - Dat is voor dier wel jammer, maar ze zijn weer voedsel voor andere dieren.
2. Nu worden nog veel zwakke dieren door jagers geschoten. Zo komen er niet teveel.
Nu is de wolf gekomen, wat zou dat betekenen ?
 - De dieren worden bang en vluchten weg van de Veluwe

- De dieren passen beter op, de zwakke dieren worden door de wolven opgegeten
 - De jagers hebben een hekel aan de wolf en schoten ze dood
3. Wilde zwijnen wroeten in de bodem. Soms ook in sportvelden en tuinen. Grote gaten!
- De mensen moeten de sportvelden en tuinen maar afrasteren
 - Ze moeten er maar zoveel afschieten dat er geen schade meer kan ontstaan
 - Ze moeten de wolf de ruimte geven zodat die het teveel aan zwijnen opeet

E. Plastic soep is troep

We gebruiken elke dag heel veel producten die in plastic verpakt zijn:

1. Hoeveel plastic verdwijnt er in zee op de wereld?
- 1 volle vrachtwagen per seconde
 - 1 volle vrachtwagen per minuut
 - 1 volle vrachtwagen per dag

Plastic in zee wordt door de vissen vaak gezien als voedsel:

2. Hoeveel van de zeeschildpadden hebben plastic in zich?
- 1 op de 10 schildpadden
 - 1 op de 20 schildpadden
 - de helft van de schildpadden
3. Je bent jarig en dat vieren met ballonnen oplaten. Waarom is het beter dat niet te doen?
- Dat is gevaarlijk voor vliegtuigen
 - Dieren zien de resten aan voor voedsel en het plastic komt in hun maag
 - De lucht raakt vervuild

F. Monocultuur: Natuur uit evenwicht

Inleiding:

In de landbouw wordt veel monocultuur toegepast. Dit betekent: landbouw met één soort gewas. Dit heeft veel voordelen. Je kunt bijvoorbeeld alle werk met speciale machines doen zoals ploegen, zaaien en oogsten. Maar het heeft ook

nadelen. In een monocultuur zijn gewassen veel gevoeliger voor ziekten en plagen.

Dit zijn 2 voorbeelden van monocultuur:

Akker met (bloeiende) aardappelen.

Weiland met één soort gras.

Vraag 1.

Kijk naar de foto. Is dit een voorbeeld van monocultuur?

- Ja want je kunt het met de trekker makkelijk maaien
- Ja want er staat veel gras in dit weiland
- Nee want er staan veel verschillende soorten planten in

Vraag 2.

Voor ganzen die het liefst gras eten is het luilekkerland in Nederland. Er zijn nu zoveel ganzen dat ze een plaag zijn voor boeren. Hoe kan dit?

- Doordat er veel voedsel voor de ganzen is komen er steeds meer ganzen naar Nederland.
- Doordat er veel voedsel voor de ganzen is krijgen ze veel jongen. Er zijn weinig vossen zijn die de ganzen opeten.
- Vossen eten weinig ganzen omdat er genoeg andere dieren zijn die ze eten.

Vraag 3.

Op de foto zie je Colorado kevers op een aardappelplant. Waarom zijn er zoveel?

- De kevers hebben geen natuurlijke vijand in Nederland, je kunt de kevers alleen met gif doden.
- De kevers hebben wel een natuurlijke vijand in Nederland maar die vijand is met gif gedood.
- Het is normaal dat er zoveel kevers in een aardappelplant zitten en voor de plant is dit niet erg.

1. Kijk naar de foto met de koe in het weiland. Is dit een voorbeeld van monocultuur?
 - Ja want je kunt het met de trekker makkelijk maaien
 - Ja want er staat veel gras in dit weiland
 - Nee want er staan veel verschillende soorten planten in

2. Voor ganzen die het liefst gras eten is het een luilekkerland in Nederland. Er zijn nu zoveel ganzen dat ze een plaag zijn voor boeren. Hoe kan dit?
 - Doordat er veel voedsel is komen er steeds meer ganzen naar Nederland.
 - Door al dat voedsel komen er veel jongen. Er zijn weinig vossen om ze op te eten.
 - Vossen eten weinig ganzen omdat er genoeg andere dieren zijn die ze eten.

3. Op de foto zie je Colorado kevers op een aardappelplant. Waarom zijn er zoveel?
 - De kevers hebben geen natuurlijke vijand in Nederland, je kunt ze alleen met gif doden.
 - De kevers hebben wel een natuurlijke vijand maar die vijand is met gif gedood.
 - Het is normaal dat er zoveel kevers in een aardappelplant zitten, dat is dit niet erg.